

egy gazdaságilag kevésbé fejlett régióban alacsony a továbbképzési teljesítmény, az visszahat a fejlesztési-beruházási lehetőségekre is. A teljes tényezőssé termelékenység növekedése, az innováció, valamint a gazdasági diverzifikáltság együttesen hat az export-import arány és a cserearány kedvező alakulására. A termelékenység növeléséhez tehát technológiai korszerűsítésre, a tudásba és az innovációba való befektetésre, az innovatív cégek arányának és teljesítményének – új érték teremtésében való részesedésének – növelésére, az értékláncok meghosszabbítására és a gazdaság sokszínűségének, diverzifikáltságának növelésére is szükség van. Ez egyben tovább csökkenti a magyar gazdaság energiaigényét, ami a csökkenő tendencia mellett Nyugat-Európa fejlettebb országaihoz képest még mindig nagyon magas. Az innovatív cégek arányának növelését segíti a kockázati tőke rendelkezésre állása, amit ebben az évben szintén elemeztünk.

A korábbi és az új mutatók segítségével teljesebb és átfogóbb képet kívántunk adni a gazdaság korszerűségéről, a jövő változásaihoz való bekapcsolódási képességéről, de egyben az államháztartás, a pénzügyek stabilitásáról, külső sérülékenységünk mértékéről, adósságunk alakulásáról is. Ez utóbbi területen azt tapasztaltuk, hogy sok ponton jelentős előrelépést értünk el. Például Magyarország finanszírozási képessége pozitív, ami a legfontosabb tényező az ország pénzügyi stabilitása szempontjából. Az adatok arra is rámutatnak, hogy az államnak – az újraiparosítás mellett – fontos szerepet kell szánnia a magas hozzáadott értékű szolgáltatási szektoroknak is, mert a tendenciát tekintve ezek hozzájárulása a pénzügyi stabilitásunkhoz gyorsabban nő, mint az ipari teljesítményé. Mindenképpen érdemes folytatni a külső adósságsökkenést is, ugyanis a külső adósság csökkenő pályájának fenntartása szükséges a külföldnek fizetendő kamat csökkentéséhez. Az alacsonyabb kamatfizetési kötelezettség pedig több forrást hagy a költségvetésben a digitalizációs forradalomba való bekapcsolódáshoz szükséges technológiai és tudásberuházásokra. Magyarország, versenytársaihoz képest, még mindig több kamatot fizet államadóssága után, ami rontja a versenyképesség növelésének esélyeit.

A nemzetgazdaság pénzügyi stabilitásának fenntartása szempontjából fontos tényező a megfelelő nagyságú devizatartalékok megléte is. Hazánk jelenleg megfelelő mértékű devizatartalékkal rendelkezik. Azonban az adatok azt mutatják, hogy pénzügyi stabilitásunk kockázatos tényezője, hogy a magyar állam finanszírozási igénye kiemelkedően magas. Végül érdemes megemlíteni, hogy a Jó Államnak fontos feladata a társadalom pénzügyi és gazdasági műveltségének és tudásának bővítése. Ez a pénzügyi stabilitási kockázatok hosszú távú csökkentése – valamint a versenyképesség javítása – szempontjából is kiemelkedő jelentőségű feladat. Továbbá a gazdaság dinamizálásáért, agilitásának növeléséért, a digitális forradalomba való aktív és nem követő bekapcsolódásért is sokat kell még tennie, mert ez fogja javítani a pénzügyi eredményeket és erősíteni a pénzügyi stabilitást.

A Jó Államnak fontos feladata és egyben felelőssége, hogy azokon a területeken, ahol még a V4-országokhoz képest is lemaradásban vagyunk, gyors és hatékony lépésekkel fordítsa meg a negatív

tendenciákat, és saját innovativitásának növelésével új, hatékony állami beavatkozási formákkal, illetve az üzleti környezet rugalmasabbá, vállalkozóbarátabbá tételével gyorsítsa fel a magyar gazdaság korszerűsödési és felzárkózási folyamatát. Fontos az európai uniós források hatékony felhasználása, az infrastrukturális beruházások mellett a gépi-technológiai beruházások arányának növelése, valamint az oktatásba és K+F+I-be fektetett források arányának és hatékonyságának javítása is. A társadalom digitális képességeinek általános javításához a hatékony és célirányos felnőttképzés, illetve a kisvállalkozások digitális tudásszintjének emelése szükséges. Nagyon fontos, hogy a jelenlegi helyzetünket és a kirajzolódó tendenciákat soha ne önmagukban, hanem mindig nemzetközi összehasonlításban vizsgáljuk, hiszen másokkal vagyunk versenyben a nemzetközi piacokon elérhető részesedés növeléséért, az emberek életszínvonalának és életminőségének javítása révén pedig a jó, szakképzett munkaerő megtartásáért. Nem lehet figyelmen kívül hagyni továbbá a regionális különbségeket sem. A lemaradó régiók és megyék felzárkóztatása is a Jó Állam feladata, amellyel hozzájárulhat az ország fenntartható, kiegyensúlyozott gazdasági-társadalmi fejlődéséhez, sőt, a népességcsökkenés megállításához is.

A kormányzás minőségének részletesebb elemzéséhez a továbbiakban vizsgálni kellene az állami ráfordítások és a keletkező gazdasági és társadalmi haszon kapcsolatát, azaz az erőforrás-felhasználás hatékonyságát is.

Szükség lenne egy, a részmutatókból számított, azok fontossági súlyát is figyelembe vevő, átfogó kompozit mutató megszerkesztésére is. Ez lehetővé tenné, hogy a magyar gazdaság versenyképességének alakulását, a jövő változásaira való felkészültségét egyetlen adattal írjuk le, és ennek segítségével területi összehasonlításokat is végezhesünk.

A pénzügyi stabilitás és a gazdasági versenyképesség színvonalára az ország gazdasági stabilitását, biztonságának szintjét is méri. A nemzetbiztonsági stratégiákban kiemelt helyen szerepel a pénzügyi stabilitás és a gazdasági versenyképesség javítása. A gazdasági függőség, más szóval sérülékenység csökkentése elsősorban a versenyképesség javításával érhető el. Másrészt a pénzügyi stabilitás és a gazdasági versenyképesség eredményei teszik lehetővé az életszínvonal és életminőség javítását, a közösségi jólét emelését. A makrogazdasági eredmények, amelyek általában a múltbeli döntések mai hatásait tükrözik, teszik lehetővé a társadalmi fejlődésbe való mai beruházásokat, és ezzel biztosítják azt, hogy a makromutatók a jövőben is kedvezően alakuljanak. A gazdaság szerkezete, energia- és erőforrásigénye, innovativitása, működési hatékonysága szorosan összefügg a környezeti fenntarthatósággal is. A fenntartható fejlődés fontos kérdése, hogy miként tudjuk a jelenleg rendelkezésre álló erőforrásainkat – a humán tőkét is beleértve – olyan takarékos módon használni, továbbá folyamatosan erősíteni, hogy elegendő mennyiség és megfelelő minőség álljon majd rendelkezésre belőlük a jövőben is. A közigazgatás hatékonysága, átláthatósága, a bürokrácia szintje a vállalati működés környezetét, működési feltételeit alakítja. Kutatások igazolják, hogy a rugalmasan és gyorsan működő, teljesítmény- és vállalkozásorientált szemléletű kormányzás maga is a versenyképességet javító tényező.